

prima instanță: Iu. Moldovan
(Judecătoria Anenii Noi)
instanța de apel: N. Cernat, A. Pahopol, A. Panov
(Curtea de Apel Chișinău)
instanța de recurs: Iu. Sîrcu, Iu. Oprea, I. Corolevschi
(Curtea Supremă de Justiție)

dosarul nr. 2rh-159/16

ÎNCHEIERE

28 decembrie 2016

mun. Chișinău

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

în componență:

Președintele ședinței, judecătorul	Iulia Sîrcu
Judecătorii	Iuliana Oprea Mariana Pitic

examinând, fără înștiințarea participanților la proces, cererea de revizuire depusă de către Nikolay Indoitu,

în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ion Budu împotriva lui Nikolay Indoitu și Alionei Indoitu cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată,

împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 12 august 2015, prin care recursurile declarate de către Nikolay Indoitu și Ion Budu împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2015 au fost considerate inadmisibile,

c o n s t a t ă

La 20 octombrie 2010 Ion Budu a depus cerere de chemare în judecată împotriva lui Nikolay Indoitu cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată.

În motivarea acțiunii, reclamantul a indicat că la 01 noiembrie 2007 i-a împrumutat pârâtului mijloace bănești în sumă de 1 263 500 lei.

Menționează că conform recipisei întocmite ulterior la 26 mai 2010, pârâtul s-a obligat să restituie împrumutul împreună cu dobânda aferentă în mărime de 437 000 lei până la 15 iunie 2010, iar în total suma de 1 700 500 lei.

Susține că pârâtul nu a restituit împrumutul în sumă de 1 700 500 lei la expirarea termenului convenit, iar toate încercările de soluționare a litigiului pe cale amiabilă au rămas fără răspuns.

Prin urmare, solicită reclamantul încasarea de la pârât a datoriei în mărime de 1 700 500 lei și a cheltuielilor de judecată suportate pe parcursul examinării prezentei pricini.

La 06 mai 2011 Ion Budu a depus o cerere de completare a pretențiilor, solicitând încasarea de la pârât și a dobânzii de întârziere în mărime de 184 505 lei.

Prin hotărârea Judecătoria Anenii Noi din 02 iunie 2011 acțiunea a fost admisă integral și au fost încasate de la Nikolay Indoitu în beneficiul lui Ion Budu datoria în sumă

de 1 700 500 lei, dobânda de întârziere în mărime de 184 505 lei și cheltuielile de judecată în sumă de 10 000 lei, iar în total 1 895 005 lei, și în beneficiul statului taxa de stat în sumă de 15 000 lei.

Prin încheierea Curții de Apel Bender din 22 decembrie 2011 a fost restituită cererea de apel depusă de către Nikolay Indoitu împotriva hotărârii Judecătoriai Anenii Noi din 02 iunie 2011.

Prin încheierea Judecătoriai Anenii Noi din 13 decembrie 2012 a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Aliona Indoitu împotriva hotărârii Judecătoriai Anenii Noi din 02 iunie 2011.

Prin decizia Curții de Apel Bender din 12 martie 2013 a fost respins recursul declarat de către Aliona Indoitu și menținută încheierea Judecătoriai Anenii Noi din 13 decembrie 2012.

Prin încheierea Judecătoriai Anenii Noi din 28 iunie 2013 a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de către Nikolay Indoitu împotriva hotărârii Judecătoriai Anenii Noi din 02 iunie 2011.

Prin decizia Curții de Apel Bender din 11 decembrie 2013 a fost admisă cererea de recurs depusă de către Nikolay Indoitu, casată integral încheierea Judecătoriai Anenii Noi din 28 iunie 2013 și soluționând prin decizie problema în fond, a fost admisă cererea de revizuire depusă de către Nikolay Indoitu, casată integral hotărârea Judecătoriai Anenii Noi din 02 iunie 2011 și restituită pricina spre rejudecare în fond în primă instanță, în alt complet de judecată.

La 22 aprilie 2014 reclamantul Ion Budu a depus o cerere de completare a pretențiilor, solicitând atragerea în proces în calitate de pârât a Alionei Indoitu.

La 03 noiembrie 2014 Ion Budu a depus o cerere de majorare a cuantumului pretențiilor, solicitând încasarea de la pârâți a datoriei în sumă de 1 700 500 lei, dobânzii de întârziere în mărime de 669 225,70 lei și a cheltuielilor de judecată în sumă de 10 000 lei.

Prin hotărârea Judecătoriai Anenii Noi din 23 decembrie 2014 acțiunea a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin decizia Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2015 a fost admis apelul declarat de către Ion Budu, casată hotărârea primei instanțe și emisă o nouă hotărâre, prin care acțiunea a fost admisă parțial și au fost încasate de la Nikolay Indoitu în beneficiul lui Ion Budu datoria în sumă de 1 700 000 lei și dobânda de întârziere în sumă de 669 225,70 lei, iar în total suma de 2 298 475,70 lei, taxa de stat achitată de Ion Budu la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 10 000 lei și la depunerea cererii de apel în sumă de 18 750 lei, iar în total suma de 28 750 lei cu titlul taxei de stat. A fost încasată de la Nikolay Indoitu în beneficiul statului diferența taxei de stat neachitată de Ion Budu la depunerea cererii de chemare în judecată în sumă de 15 000 lei. În rest acțiunea a fost respinsă.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 12 august 2015 recursurile declarate de către Nikolay Indoitu și Ion Budu împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2015 au fost considerate inadmisibile.

Prin încheierea Curții de Apel Chișinău din 03 noiembrie 2015 s-a admis cererea lui Ion Budu cu privire la corectarea erorii admise în decizia Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2015, fiind corectată greșeală în dispozitivul deciziei prin substituirea sintagmei “se încasează de la Nikolay Indoitu în beneficiul lui Ion Budu datoria în sumă de 1 700 000 lei

și dobânda de întârziere în sumă de 669 225,70 lei, iar în total suma de 2 298 475,70 lei” cu sintagma “se încasează de la Nikolay Indoitu în beneficiul lui Ion Budu datorita în sumă de 1 700 500 lei și dobânda de întârziere în sumă de 669 225,70 lei, iar în total suma de 2 369 725,70 lei”.

Prin încheierea Curții Supreme de Justiție din 06 aprilie 2016 a fost respinsă ca inadmisibilă cererea de revizuire depusă de Nikolay Indoitu împotriva încheierii Curții Supreme de Justiție din 12 august 2015.

La 05 iulie 2016 Nikolay Indoitu a depus o nouă cerere de revizuire, în care cu referire la art. 449 lit. b) CPC a invocat că în cadrul dosarului penal aflat pe rolul Judecătoriei Anenii Noi de învinuire a lui în comiterea faptei infracționale de escrocherie, intimatul Ion Budu, a recunoscut expres că raporturile juridice litigioase au existat între SRL “Speranța PF-Com” și SA “Anchir”, fiind întocmit un contract de vânzare-cumpărare cu ultima. Mai mult, intimatul a confirmat faptul achitării banilor prin Nikolay Indoitu în beneficiul SA “Anchir” conform contractului încheiat între cele două societăți. De asemenea, Ion Budu a recunoscut și faptul simulării contractului de împrumut în baza recipisei prin declarațiile că s-ar fi consultat cu juristul întreprinderii, care i-a sugerat să întocmească și o recipisă din numele persoanei fizice în privința sumelor referitoare la relațiile între întreprinderi, pentru a exclude eventualele probleme în rambursarea banilor, recipisa în litigiu fiind întocmită 3 ani mai târziu de la înțelegerile privind livrarea cărămizii.

Mai invocă revizuentul că în cadrul dosarului penal, intimatul a declarat expres că se află în litigiu cu persoana fizică Nikolay Indoitu pentru suma de 1 mln. 263 mii lei ca împrumut, care a fost transmis prin contabilitate; mai există litigiu în care SA “Anchir” e în proces de faliment și în care s-a validat creanța de 1 mln. 200 mii lei, sumele indicate în litigiile civile fiind identice. Astfel, intimatul a recunoscut expres faptul că este vorba de *una și aceeași sumă – 1 mln. 263 mii lei*, pe care dânsul intenționează să o încaseze cu re-credință de 2 ori, existând și dosarul penal, în care Ion Budu solicită încasarea aceleiași sume deja în calitate de parte vătămată.

Consideră revizuentul că faptele enunțate denotă existența unor erori esențiale de o asemenea gravitate încât apare un dubiu serios în privința legalității și temeiniciei soluției adoptate anterior.

Cere revizuentul Nikolay Indoitu admiterea cererii de revizuire, casarea încheierii Curții Supreme de Justiție din 12 august 2015, reținerea pricinii pentru rejudecarea recursului, admiterea recursului declarat de către dânsul, casarea deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2015 și menținerea hotărârii Judecătoriei Anenii Noi din 23 decembrie 2014.

La 13 iulie 2016 în adresa lui Ion Budu și Aliona Indoitu a fost expediată copia cererii de revizuire cu înștiințarea despre posibilitatea depunerii referinței.

La 06 septembrie 2016 Ion Budu a depus referință, în care a invocat caracterul neîntemeiat și abuziv al cererii de revizuire și a solicitat respingerea ei ca fiind inadmisibilă.

Intimata Aliona Budu nu și-a valorificat dreptul procedural respectiv și nu a depus referință la prezenta cerere de revizuire.

Studiind materialele dosarului și verificând argumentele invocate în cererea de revizuire depusă de către Nikolay Indoitu în raport cu obiecțiile expuse în referința lui Ion Budu, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție

consideră cererea de revizuire întemeiată și care urmează a fi admisă, cu casarea încheierii instanței de recurs din 12 august 2015 și reținerea pricinii pentru rejudecarea admisibilității recursului lui Nikolay Indoitu, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 453 alin. (1) lit. b) CPC, după ce examinează cererea de revizuire, instanța emite încheierea de admitere a cererii de revizuire și de casare a hotărârii sau deciziei supuse revizuirii.

Potrivit art. 451 alin. (1) CPC, cererea de revizuire se depune în scris de persoanele menționate la art. 447, indicându-se în mod obligatoriu temeiurile consemnate la art. 449 și anexându-se probele ce le confirmă.

Prin prisma art. 449 lit. b) CPC, revizuirea se declară în cazul în care au devenit cunoscute unele circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, dacă acesta dovedește că a întreprins toate măsurile pentru a afla circumstanțele și faptele esențiale în timpul judecării anterioare a pricinii.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că în cazul când se invocă temeiul de revizuire – devenirea cunoscută a unor circumstanțe sau fapte esențiale ale pricinii care nu au fost și nu au putut fi cunoscute revizuentului, este important ca circumstanțele sau faptele date existente obiectiv până la data pronunțării hotărârii, să fie confirmate prin prezentarea unor probe concludente. Esențial este ca revizuentul să nu fi știut anterior pronunțării hotărârii a cărei revizuire se cere despre aceste circumstanțe (sau fapte) și nici să nu fi avut posibilitatea de a le cunoaște. De asemenea, este absolut necesar ca circumstanțele și faptele respective să fie fundamentale și obligatorii pentru a justifica retractarea unei hotărâri judecătorești rămase irevocabile.

În conformitate cu constatările Curții Europene a Drepturilor Omului, există un caz excepțional de aplicare a art. 6 CEDO într-o procedură de revizuire, în situația în care acesta reprezintă singura cale legală națională pentru a soluționa încălcarea intereselor civile, astfel încât rezultatul acesteia să fie considerat decisiv pentru drepturile și obligațiile cu caracter civil ale reclamantului (cauza *Melis c. Greciei*, hotărârea din 22 iulie 2010).

Mai mult, potrivit opiniei Curții Europene a Drepturilor Omului, expuse în hotărârea din 20 iulie 2004 pronunțată pe cauza *Nikitin c. Rusiei*, în situația în care hotărârea irevocabilă a dus la unele consecințe negative serioase, care nu pot fi rectificate decât prin reexaminarea sau redeschiderea cauzei, iar violarea constatată este cauzată de erori sau deficiențe de o asemenea gravitate incit apare un dubiu serios în privința rezultatului procedurilor contestate, excluderea posibilității de revizuire a hotărârii, pentru motive formale, poate să ducă la încălcarea principiului echității și legalității hotărârii judecătorești, fiind lezată și încrederea publicului în autoritatea judecătorească.

În speță, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție reține că drept temei de revizuire s-a invocat faptul recunoașterii de către intimatul-reclamant Ion Budu în cadrul dosarului penal că sumele încasate de la revizuentul-pârît Nikolay Indoitu în cadrul prezentului litigiu (1 mln. 263 mii lei fără dobânzi) și creanțele validate în cadrul cauzei de insolvență a SA “Anchir” (1 mln. 200 mii lei) reprezintă de fapt aceeași sumă transmisă de intimat către revizuent în cadrul relațiilor de comerciale existente între SRL “Speranța PF-Com” și SA “Anchir”.

Se evidențiază că din conținutul înregistrărilor audio din cadrul dosarului penal aflat pe rolul Judecătorei Anenii Noi, rezultă că Ion Budu a făcut asemenea declarații, recunoscând că pretinde încasarea a unei și aceeași sume – 1 mln. 263 mii lei.

Instanța de revizuire accentuează că în situația în care din declarațiile intimatului Ion Budu se poate concluziona că de la Nikolay Indoitu ca persoană fizică și din contul SA “Anchir”, al cărei acționar majoritar a fost ultimul, se încasează de două ori una și aceeași sumă, suntem în prezența unei erori fundamentale care afectează însăși esența dreptului revizuentului la un proces echitabil în aspectul legalității și temeiniciei soluției dată de instanțele judecătorești.

Or, chiar dacă admitem faptul, precum a fost enunțat în textul deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2015, încheierii Curții Supreme de Justiție din 12 august 2015 și încheierii Curții Supreme de Justiție din 06 aprilie 2016 că în litigiu s-a ajuns la concluzia admiterii acțiunii lui Ion Budu împotriva lui Nikolay Indoitu pe motiv că pe parcursul examinării pricinii revizuentul-pârât a recunoscut faptul împrumutului sumei de bani în condițiile expuse în recipisa din 26 mai 2010; încasarea acestei sume de 2 ori, în cadrul prezentului dosar și în cauza de insolabilitate a SA “Anchir”, aflată în proprietatea lui Nikolay Indoitu, în beneficiul lui Ion Budu care nu a negat faptul că în calitate de administrator al SRL “Speranța PF-Com” a dezvoltat relații comerciale atât cu societatea pe acțiuni respectivă, cât și cu acționarul majoritar al acesteia, ridică chestiuni pe marginea îmbogățirii fără justă cauză a intimatului-reclamant și încălcării inadmisibile a drepturilor revizuentului-pârât la proprietate și la proces echitabil.

Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție accentuează că în textul actelor judecătorești anterioare s-a făcut distincție între raporturile comerciale existente între SRL “Speranța PF-Com” și SA “Anchir”, și cele existente între administratorii/proprietarii acestora Ion Budu și Nikolay Indoitu, însă în circumstanțele în care însăși intimatul Ion Budu recunoaște existența relațiilor comerciale între cei doi ca urmare a raporturilor de colaborare (contract de vânzare-cumpărare) între societățile comerciale, precum și nu neagă faptul că se are în vedere una și aceeași sumă, legalitatea și temeinicia concluziilor formulate pe parcursul examinării cauzei pe cale ordinară, trezește bănuieli rezonabile.

Instanța de recurs evidențiază că procedura de revizuire prevăzută de art. art. 449-453 CPC servește scopului înlăturării lacunelor și omisiunilor justiției care urmează a fi aplicate într-o manieră compatibilă cu prevederile art. 6 paragraf 1 din Convenția Europeană pentru Apărarea Drepturilor Omului și a Libertăților Fundamentale, fiind respectat principiul securității raporturilor juridice, care semnifică, potrivit jurisprudenței degajate de Curtea Europeană a Drepturilor Omului, între altele, că o soluție definitivă al oricărui litigiu nu urmează a fi rediscutată. Excepție de la acest principiu poate fi doar cazul când reexaminarea este necesară în virtutea circumstanțelor fundamentale și obligatorii (speța de referință *Brumărescu c. României*, hotărârea Curții Europene a Drepturilor Omului din 28 octombrie 1999).

Aceeași regulă a fost reiterată de Curtea de la Strasbourg în speța *Roșca c. Moldovei*, hotărârea din 22 martie 2005, definitivă din 22 iunie 2006, unde s-a subliniat expres că competența instanțelor ierarhic superioare de revizuire trebuie exercitată pentru a corecta erorile judiciare și omisiunile justiției, dar nu pentru a efectua o nouă examinare. Revizuirea

nu trebuie considerată un apel camuflat, iar simpla existență a două opinii diferite cu privire la aceeași chestiune nu este un temei de reexaminare. O derogare de la acest principiu este justificată doar datorită unor circumstanțe esențiale și convingătoare.

În această ordine de idei, având în vedere normele legale naționale și raționamentele Curții Europene a Drepturilor Omului enunțate supra, instanța de revizuire reține că la cazul din speță se atestă circumstanțe esențiale care scot în vizor omisiunile justiției comise pe parcursul examinării anterioare a cauzei și atentează la însăși dreptul revizuentului la un proces echitabil în aspectul legalității și temeiniciei soluției date de instanțele judecătorești, cererea de revizuire fiind întemeiată în fapt și în drept și urmând a fi admisă.

Din considerentele menționate, Colegiul civil și de contencios administrativ al Curții Supreme de Justiție consideră necesar de a admite cererea de revizuire depusă de către Nikolay Indoitu, a casa încheierea Curții Supreme de Justiție din 12 august 2015 și a reține pricina în instanța de recurs pentru reexaminarea admisibilității recursului declarat de către Nikolay Indoitu împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2015.

În conformitate cu art. art. 269-270, art. 453 alin. (1) lit. b) CPC, Colegiul civil, comercial și de contencios administrativ lărgit al Curții Supreme de Justiție,

d i s p u n e:

Se admite cererea de revizuire depusă de către Nikolay Indoitu.

Se casează încheierea Curții Supreme de Justiție din 12 august 2015 în pricina civilă la cererea de chemare în judecată a lui Ion Budu împotriva lui Nikolay Indoitu și Alionei Indoitu cu privire la încasarea datoriei, dobânzii de întârziere și cheltuielilor de judecată, cu reținerea pricinii în instanța de recurs pentru reexaminarea admisibilității recursului declarat de către Nikolay Indoitu împotriva deciziei Curții de Apel Chișinău din 07 aprilie 2015.

Încheierea nu se supune nici unei căi de atac.

Președintele ședinței, judecătorul

Iulia Sîrcu

Judecătorii

Iuliana Oprea

Mariana Pitic